

ROERKERKNIEUWS - Drie-eenheid

editie 204 (25 mei 2024) – www.roerkerken.nl

Concerten St. Andreaskerk Melick

Onlangs fungeerde de kerk van Melick even als ‘concertzaal’: op donderdag 18 april j.l. voor het slotconcert van ‘Melick Musiceert’ (een gezamenlijk project van de Melickse muziekverenigingen: fluit- en trommelcorps, schutterij St. Andreas en harmonie Concordia) dat eigenlijk in het parkje tegenover de school (de ‘Achtbaan’) zou hebben plaats gevonden, ware het niet dat het slechte weer roet in het eten gooide. Op zondagavond 19 mei was er het reünieconcert van harmonie Concordia: leden en oud-leden samen in één orkest, als afsluiting van het reünieweekend. Dat we de kerk daarvoor ter beschikking stelden had vooral te maken met het feit dat we als parochie 5 ½ jaar geleden in de harmoniezaal gastvrijheid genoten toen de kerk in het najaar van 2018 noodgedwongen even ‘op slot’ ging vanwege het niet voldoen aan de vigerende brandveiligheidsvoorschriften.

de oude St. Catharinakerk van Montfort (1858)

De oude kerk van Montfort uit 1858 - die na het gereedkomen van de nieuwe kerk in 1964 werd afgebroken - was gebouwd naar plannen van de Roermondse architect Carl Weber (1820-1908) waarover wij al in de vorige edities van Roerkerknieuws berichtten (nrs. 199-). Ze was ontworpen naar het type van de Westfaalse hallenkerk, de zogenaamde ‘Stuffenhalle’. Bij deze variant zijn de gewelven van de middenbeuk iets hoger opgetrokken dan die in de twee zijbeuken, terwijl alle drie de beuken onder één dak zijn gevat. Verder zijn de zijbeuken over het algemeen ook smaller dan het middenschip. Zo ook in Montfort, waar Weber een kerk met vier traveeën uitvoerde. Het koor van Weber’s hallenkerken is eenbeukig, eventueel geflankeerd door twee zijkoortjes of door lagere nevenruimten die dienst deden als sacristie of opslagruimte. In Montfort bevond zich aan de zuidzijde (pastoriezijde) de sacristie en aan de noordzijde een berging. De doopkapel bevond zich aan de rechterzijde van de toren, terwijl zich aan de linkerzijde de trap naar het oksaal bevond. De beide zijbeuken werden door een rechtgesloten muur afgesloten; tegen die muur stond zoals gebruikelijk een zijaltaar (Crutzen, blz. 60, afb. 24). Het exterieur van de kerk was zeer sober. De muren werden slechts geleed door vensters en steunberen. Net als alle andere hallenkerk van Weber bezat ook de kerk van Montfort hooggotische venstertraceringen die in natuursteen waren uitgevoerd. Dat vinden we ook terug in Webers ontwerptekening van het zij-aanzicht en het voorfront voor de nieuwe kerk van Montfort die hij in 1855 tekende (Crutzen, blz.22, afb. 6 en 7; vgl. F. Coenen: ‘Montfort’ [2023] blz.76). Ook het interieur was niet bijzonder rijk van uitvoering. Muren en pilaren waren bepleisterd en daarna gepolychromeerd. Net zoals bij al zijn andere hallenkerken maakte Weber ook in Montfort gebruik van gestucadoord houten kruisribgewelven (Crutzen: ‘De bouw van de Weberkerk te Vijlen 1859-1883’ ([2012] m.n. mlz. 56). Dat de oude kerk van Montfort ooit “een weinig geslaagd voorbeeld van negentiende eeuwse gothiek” werd genoemd, lag echter niet aan het ontwerp, maar zou te maken hebben met het feit dat “uit medelijden-overwegingen met den aannemer, die veel te laag had ingeschreven”, aanpassingen in het oorspronkelijke ontwerp van Weber werden aangebracht. De bouw van de kerk was op 31 mei 1853 “des middags ten 2 ure, te Montfort in het schoollokaal” aanbesteed door de Roermondse notaris Milliard. “Verdere inlichtingen te bekomen bij genoemde notaris Milliard, als ook bij den Heere Bouwmeester Weber, wonende bij de Hr. Clemens, onder aan den Markt te

Roermond” (Journal du Limbourg). *“De grondslagen voor de nieuwe kerk ... werden nog in ’t najaar van hetzelfde jaar gelegd. Vóór den winter werden de fundamenten afgedekt en het werk rustte tot het voorjaar van 1854”* (‘De Windhoek van Gelre’ [1932] blz.86). De aannemingsom zou oorspronkelijk 19.000 gulden hebben bedragen, terwijl de bakstenen gemaakt en geleverd zouden worden door de parochianen zelf, die tevens hand- en spandiensten zouden verrichten. De aannemer (Kemps) ging in 1856 failliet. Vanwege kostenoverschrijdingen bleef *“de octogoon van de toren, waaromheen een galerij was ontworpen, onafgebouwd. De gotische spitsbogen van steen, die ’t schip en de zijbeuken zouden overwelfen werden uitgevoerd in stuc”*, zo heet het in voornoemd boekje van A.H. Simonis ‘De Windhoek van Gelre’. Wat daar precies van klopt is en blijft vooralsnog de vraag, aangezien Weber wel vaker van ‘gestucadoorde houten kruisribgewelven’ gebruik maakte. In ieder geval werd de achthoekige torenlantaarn inderdaad veel kleiner dan het oorspronkelijk ontwerp uitgevoerd, terwijl ook van de oorspronkelijk geplande borstwering werd afgezien. Waarschijnlijk kwam die lantaarn er in plaats van een oorspronkelijk torenontwerp dat in Vijlen wel uitgevoerd werd, zij het veel later dan de rest van de kerk. Het ontwerp van de toren in Vijlen dateert uit 1859, in 1874 begon men er mee, terwijl het nog tot 1883 duurde vooraleer ze helemaal klaar was (Crutzen, blz. 104 afb. 49). Hoewel Fedor Coenen het in zijn jongste boek over Montfort (2023) doet voorkomen dat de kerk na het gereedkomen nagenoeg kaal en – op de kerkbanken na – leeg was (blz. 76), vermeldt de ‘Voorlopige Lijst van Nederlandsche Monumenten van Geschiedenis en Kunst’ (deel VIII-2 [1926]) de volgende inventarisstukken die uit de voorganger van de Weberkerk afkomstig waren: *“doopvont met hardsteenen romaansche kuip (± 1200); houten beelden: Kruisbeeld (XVI a); H. Annatrits (XVI a); H. Georgius (± 1500); H. Agnes (XVI a); H. Apollonia (± 1500); H. Urbanus (XVI a); H. Catharina (XVII), klein Kruisbeeld (XVII)”* (blz. 329), beelden die we ook in de huidige kerk veelal nog terugvinden. Uit 1930 dateert trouwens de volgende beschrijving van de vooroorlogse kerk: *“Aan onze rechterhand ligt, iets hooger dan de straat, de kerk, gebouwd door den architect Weber in 1854. Ze is toegewijd aan de heilige Catharina en staat op de plaats der oude, die zich daar reeds eeuwen geleden bevond, zooals blijkt uit een plattegrondsteekening van Montfort uit 1558, door Jacob van Deventer. Het gebouw is opgetrokken in baksteen en in Neo-Gothischen stijl uitgevoerd. De toren is minder schoon, daar de achthoekige bovenverdieping met spits veel weg heeft van een dwergenhoofd dat door reuzenschouders gedragen wordt. Er bevinden zich twee luiklokken in uit het begin der achttiende eeuw. De openstaande deuren der kerk noodigen ons uit, even binnen te treden. Herinneringen aan de vroegere heeren van Montfort zoeken we tevergeefs. Wanneer die in de oude kerk aanwezig waren, dan zijn ze zeker bij den bouw van de tegenwoordige verdwenen. Wel zijn er nog verschillende kunstvoorwerpen, uit de vroegere kerk afkomstig, aanwezig, onder anderen: meerdere houten heiligenbeelden uit de zestiende en zeventiende eeuw; koperen en houten kandelaars uit de zeventiende en achttiende eeuw; een hardsteenen Romaansch doopvont uit de twaalfde of dertiende eeuw, waarvan ons echter het voetstuk van veel jongeren datum toeschijnt”* (De Nedermaas 7 [1930] blz.82). In tegenstelling tot de andere kerken in de Roerstreek raakte de kerk van Montfort, die trouwens door Van Rijswijck als een *“uit kunstzinnig oogpunt vrij waardeloos gebouw”* betiteld wordt, tegen het einde van de oorlog niet onherstelbaar beschadigd. Eigenlijk mag het een wonder heten dat de kerk van Montfort behouden is gebleven. De Duitsers hadden namelijk het plan om ook deze kerk (evenals de andere kerken van de Roerstreek) op te blazen. Toch is men daar om de een of andere reden niet in geslaagd. Hierover doen verschillende theorieën de ronde (A. van Rijswijck: ‘de verwoeste kerken van Limburg’

[Maaseik 1946] blz. 80-82) . In 1946 kon de kerk weer hersteld worden, terwijl het herstel van de toren in 1948 volgde, aldus een bewaard gebleven gedenksteen.

Personalia

Op zaterdagmorgen 18 mei j.l. namen we in de Berger basiliek afscheid van **Christoffel Lodewijk Petrus (Stoffel) Crombach (1951-2024)** uit Roermond. Geboren en getogen in de Roermondse binnenstad, als oudste in een middenstandsgezin met 5 kinderen, zou hij in de voetstappen van zijn vader treden en ook drogist worden, echter niet als zelfstandig ondernemer, maar in loondienst. Hij trouwde in 1979. In verband met dat werk moesten hij en zijn gezin vaker verhuizen, iets wat een groot impact had op zijn gezin dat inmiddels drie dochters telde. Uiteindelijk keerden ze dan ook in 1986 terug naar Roermond. Zijn huwelijk zou evenwel in 1995 spaak lopen, iets wat hij eigenlijk nooit heeft willen accepteren en kunnen verwerken. In Roermond werkte hij nog tot aan zijn pensioen in het leerlingenvervoer. Daarnaast maakte hij zich ook verdienstelijk in en voor de Roermondse binnenstadparochie, met name als koster in en van de Munsterkerk. Een ernstige ziekte bracht hem in 2018 al eens aan de rand van de dood, maar hiervan hersteld hij wonderbaar. Ook in deze moeilijke periode bood het katholieke geloof dat hij van huis uit had meegekregen hem houvast. Daarin vond hij ook zijn inspiratie om zich voor zijn medemensen verdienstelijk te maken. Zo betekende hij veel voor de Roermondse oud-deken, Mgr. Theo Willemsen (1941-2023), die op 13 november vorig jaar na een kort ziekbed overleed (zie Roerkerknieuws 180). Zo nauw was hij erbij betrokken, dat diens ziekte en dood Stoffel niet bepaald in de koude kleren was gaan zitten. Het duurde een hele tijd eer hij weer een beetje de oude was. In de tussentijd hervond hij weer de weg naar de Berger basiliek waar hij iedere morgen trouw de ochtendmis meevierde, zoals daarvoor bijvoorbeeld ook al Herman Hens (1931-2022) lang had gedaan (zie Roerkerknieuws 127). Aan dat kerkbezoek kwam twee maanden geleden een einde toen hij met een blaas- en longontsteking in het ziekenhuis belandde. Na twee weken ging hij voor revalidatie naar 'De Pollart' (RCG). Daar volgde echter al gauw een terugslag die uiteindelijk ook het einde van zijn leven inluidde. Voorzien van en gesterkt door het sacrament der zieken maakte hij op zondag 12 mei j.l. de overgang van het aardse naar het hemelse. Na de uitvaartmis in de hem zo dierbare basiliek legden we hem bij zijn ouders te rusten op de Roermondse begraafplaats 'Tussen de Bergen'.

Diezelfde zaterdagmiddag (18 mei) werd in de Berger basiliek **Niklas Hirsch** uit Düsseldorf gedoopt, broertje van Johanna die op 5 september 2021 alhier werd gedoopt (zie Roerkerknieuws 78).

Op (Pinkster-)zondagmorgen 19 mei j.l. was in de St. Catharinakerk van Montfort de viering van de Eerste Heilige Communie, met maar liefst 24 communicantjes: **Saar en Tess Bachmatiuk, Jente Birx, Dylan Brentjens, Myrthe Coenen, Cas Croonenberg, Milan Helwegen, Milan Hurkens, Lauri de Jong, Sara Kurstjens, Lonneke Lempens, Zoë Leijendeckers, Leonique Mannens, Joes Peeters, Daphne van Pol, Dyani Proenings, Sophie Scheers, Vayenn Schols, Janou Smeets, Esmée Thoonsen, Lynn Ticheler, Leroy Verstappen, Jens Zeelen en Alina Zusterzeel.**

Op woensdag 22 mei j.l. namen we vanuit de Berger basiliek afscheid van **Theodorus Johanna (Thei) Beckx (1948-2024)**. Geboren en getogen aan de Kroppestraat in Swalmen, in

een gezin dat uiteindelijk vier jongens zou tellen, ging hij al op jonge leeftijd bij de belastingdienst in Roermond aan de slag. Daar zou hij nog tot aan zijn pensioen blijven werken, bijna 50 jaar lang. Omdat de Roermondse Wera van Eck met wie hij verking had gekregen op dat moment in het Berger zorgcentrum ('St. Petrusberg') werkzaam was, werd besloten ook in St. Odiliënberg te gaan wonen. Zo betrokken ze met hun huwelijk eind 1972 hun nieuwe woning aan de Verrelstraat waar ook dochter Sandra zou opgroeien. Omdat voetballen altijd al zijn hobby was geweest, raakte hij ook nauwer betrokken bij RKVV St. Odiliënberg, een vereniging waarvan hij ook jarenlang secretaris en daarna voorzitter zou zijn. De verrichtingen van de Berger voetbalclub zou hij ook later nog blijven volgen, al was het meer vanaf de zijlijn. Voor zijn verdiensten voor deze vereniging werd hij 2003 koninklijk onderscheiden. Graag ging hij met zijn gezin op vakantie, vooral naar Oostenrijk. Later - met name toen Sandra niet meer mee ging - zochten ze het wat dichterbij huis. Thuis mocht hij graag wandelen en fietsen. Niet lang nadat ze eind 2022 (vanwege de Coronacrisis in kleine kring) hun gouden huwelijksjubileum hadden gevierd begon Theo met zijn gezondheid te sukkelen. Nadat begin dit jaar een ernstige ziekte bij hem werd vastgesteld, moest hij niet veel later ten gevolge van een hersenbloeding in 'De Kreppel' in Heythuysen worden opgenomen. Het huwelijk van zijn dochter op 20 april j.l. wilde hij echter kost wat kost meemaken en hij heeft er ook met volle teugen van genoten. Vlak vóór Hemelvaart moest hij echter in het ziekenhuis worden opgenomen, waar al gauw bleek dat hij en zijn gezin zich op het ergste dienden voor te bereiden. Een week later, op woensdag 15 mei j.l. riep God hem tot zich. Na de uitvaartmis legden we hem op natuurbegraafplaats Bergerbos te rusten.

Op vrijdagmiddag 24 mei j.l. gaven **Ramon op het Veld en Lian Selder** elkaar in de St. Sebastianuskerk van Herkenbosch hun jawoord.

Wit U ons financieel ondersteunen? Bij voorbaat dank!

Herkenbosch: NL 52 RABO 0121 402 088 t.n.v. kerkbestuur St. Sebastianus

Melick: NL 40 RABO 0133 000 400 t.n.v. kerkbestuur St. Andreas

Montfort: NL 39 RABO 0134 704 126 t.n.v. kerkbestuur H. Catharina

St. Odiliënberg: NL 79 RABO 0138 1180 00 tnv kerkbestuur HH. Wiro, Plechelmus en Otgerus

Posterholt: NL 06 RABO 0142 301 760 t.n.v. kerkbestuur St. Matthias

Vlodrop: NL 10 RABO 0154 600 512 t.n.v. kerkbestuur St. Martinus

Tot slot

Aan- en afmelding voor deze nieuwsbrief kan via: clustersecretariaat@roerkerken.nl

Jos. L'Ortye (Posterholt), pastoor, tel. 40 12 21 - pastoor@roerkerken.nl

Paul Hamans (St. Odiliënberg), assistent, tel. 527 825 - p.hamans@roerkerken.nl

Gerard Sars (St. Odiliënberg), diaken, tel. 537 765 - g.sars@roerkerken.nl

Rim Mom (Montfort), diaken, tel. 542 154 - r.mom@roerkerken.nl

Bert Venner (Roermond), diaken, tel. 320 215 - b.venner@roerkerken.nl

Lian Overbeeke (Posterholt), catechiste, tel. 06 – 526 20 245 - l.overbeeke@roerkerken.nl

Parochiebureau Herkenbosch, tel. 520 672 - sebastianus@roerkerken.nl

Parochiebureau Melick, tel. 537 965 - andreas@roerkerken.nl

Parochiebureau Montfort, tel. 543 127 - catharina@roerkerken.nl

Parochiebureau St. Odiliënberg, tel. 531 384 - otgerus@roerkerken.nl

Parochiebureau Posterholt, tel. 400 275 - matthias@roerkerken.nl

Parochiebureau Vlodrop, tel. 401 207 - martinus@roerkerken.nl